

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku M. P.
przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej
z siedzibą w G.
o ustanowienie służebności przesyłu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 21 lutego 2020 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 13 czerwca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił apelację wnioskodawcy M. P. od postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 28 grudnia 2018 r. wskazując, że pismo wniesione przez jego pełnomocnika zawiera istotne wady, które dyskwalifikują je jako środek zaskarżenia. Pismo to składało się ze wstępnej części, nie wskazywało zakresu zaskarżenia, zarzutów, wniosków, nie zawierało uzasadnienia ani podpisu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wnioskodawca. Dochodząc jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K. celem rozpoznania

apelacji zarzucił naruszenie art. 368 k.p.c. przez uznanie, że apelacja nie zachowała ustawowych wymogów, podczas gdy po uzupełnieniu braków zostały one spełnione, art. 130 k.p.c. przez niesprecyzowanie, jak Sąd zakwalifikował środek odwoławczy wniesiony przez wnioskodawcę, art. 373 k.p.c. poprzez zastosowanie, pomimo, że z akt sprawy wynika, iż apelacja „pierwotnie posiadała braki formalne”, ale zostały one usunięte w terminie ustawowym.

Sąd Najwyższy zważył:

Z akt sprawy wynika, że w ostatnim dniu terminu do wniesienia środka zaskarżenia od postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 28 grudnia 2018 r., w Urzędzie Pocztowym w W. zastało nadane pismo, stanowiące kserokopię jednej strony pisma sporządzonego na druku firmowym Kancelarii Radcy Prawnego K. O., którego pełna treść (poza oznaczeniem daty, stron, ich pełnomocników, sygnatury postępowania) brzmiała: „Apelacja *uczestników* od postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 28 grudnia 2018 r. (sygn. akt I Ns (...)) Działając w imieniu i na rzecz *uczestnika*, legitymowany załączonym do akt sprawy pełnomocnictwem, składam apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 28 grudnia 2018 r.”.

Zarządzeniem Przewodniczącej z dnia 6 marca 2019 r., doręczonym radcy prawnemu K. O. w dniu 27 marca 2019 r., wezwano go do usunięcia braków formalnych apelacji w postaci opłaty sądowej w kwocie 40 zł, sprecyzowania w czyim imieniu została wniesiona apelacja i podpisania jej – w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia. W określonym terminie do Sądu wpłynęło pismo, zatytułowane „Pismo pełnomocnika *pozwanego*”, wskazujące na omyłkowe oznaczenie osoby skarżącego, do którego załączono dwa egzemplarze 16 stronicowego, podpisanego przez pełnomocnika, pisma zatytułowanego „Apelacja wnioskodawcy”, przy czym jeden z nich oznaczono pieczęcią „Oryginał”. W treści pisma przekazującego pełnomocnik stwierdził, że przedkłada „uzupełnioną apelację”, a następnie odnosząc się wprost do wezwania Sądu, że przedkłada „poprawioną apelację również w tym zakresie”.

Apelacja, jako środek zaskarżenia, powinna odpowiadać zarówno wymaganiom ogólnym, przewidzianym dla pism procesowych, jak i szczególnym

oznaczonym w art. 368 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Nieprzytoczenie w niej zarzutów z uzasadnieniem, wniosków, brak podpisu oraz nieuiszczenie opłaty, poza wyjątkami wynikającymi z przepisów szczególnych, stanowi - co do zasady - podstawę przeprowadzenia postępowania naprawczego, przewidzianego w art. 130 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 1998 r., III ZP 1/98, OSNCP 1998, nr 16, poz. 483, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 1999 r., I PKN 676/98, OSNP 2000, nr 6, poz. 232, oraz nie publ. z dnia 29 kwietnia 1999 r., I CKN 170/99, z dnia 9 stycznia 2015 r., V CZ 87/14, z dnia 5 lutego 2016 r., IV CZ 95/15). Postępowanie takie wdraża się, jeżeli pismo strony, na skutek niezachowania tych warunków i wymogów, nie może otrzymać prawidłowego biegu.

W okolicznościach sprawy nie budziło jednak wątpliwości, że pismo, które wpłynęło do Sądu Rejonowego, stanowiło pozór czynności procesowej oraz istniały uzasadnione podstawy do twierdzenia, iż zostało wniesione jedynie celem zachowania terminu. Świadczy o tym zarówno jego forma jak i treść, w tym nieprawidłowe i wewnętrznie sprzeczne oznaczenie statusu procesowego osoby wnoszącej („uczestnik”, „uczestnicy” zamiast „wnioskodawca”). Zakres przedmiotowy pisma ograniczył się do tytułu właściwego dla środka zaskarżenia („apelacja”). Działanie pełnomocnika, polegające na złożeniu takiego pisma, uchybiało dobremu obyczajom i stanowiło oczywiste nadużycie prawa procesowego (art. 3 k.p.c.). Sąd pierwszej instancji powinien w tej sytuacji poprzestać na wezwaniu do uzupełnienia braku formalnego, dotyczącego identyfikacji osoby, w imieniu której zostało wniesione i złożenia pisma, gdyż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem nie pobiera się opłaty od pisma procesowego, które podlega odrzuceniu. Złożenie przez pełnomocnika, mimo braku wezwania Sądu i po terminie ustawowym (art. 369 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), kolejnego pisma zatytułowanego „Apelacja wnioskodawcy” było pozbawione znaczenia procesowego, a nadawanie mu biegu - bezprzedmiotowe. Chybione są zatem zarzuty zażalenia dotyczące naruszenia poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 373 k.p.c., oparte na twierdzeniu, że „pierwotne” braki formalne apelacji zostały usunięte w ustawowym terminie. Zarzuty naruszenia art. 368 k.p.c. i art. 130 k.p.c. nie mogły okazać się skuteczne, gdyż pełnomocnik nie wskazał jednostek

redakcyjnych przepisu, którym Sąd Okręgowy miał uchybić, a ich poszukiwanie oraz wyznaczanie zakresu kontroli zaskarżonego rozstrzygnięcia nie należy do Sądu Najwyższego. Niezależnie od tego przypomnieć należy, że powołane w zarzutach zażalenia przepisy nie mogły być w postępowaniu nieprocesowym stosowane wprost, tylko odpowiednio (art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie.